

Sygn. akt IV KK 495/18

POSTANOWIENIE

Dnia 27 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Tomczyk (przewodniczący)
SSN Eugeniusz Wildowicz
SSN Włodzimierz Wróbel (sprawozdawca)

Protokolant Danuta Bratkrajc

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Roberta Tarsalewskiego
w sprawie **K. K.**,

skazanego z art. 180a kk,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 27 czerwca 2019 r.

kasacji wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego na
niekorzyść

od wyroku Sądu Rejonowego w T. Wydział VI Karny Zamiejscowy w P.

z dnia 28 grudnia 2017 r., sygn. akt VI K [...],

oddala kasację jako oczywiście bezzasadną.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w T. z dnia 28 grudnia 2017 r. (sygn. akt VI K [...]), wydanym w trybie art. 335 k.p.k., K. K. został uznany winnym popełnienia przestępstwa z art. 180a k.k., polegającego na tym, że w dniu 8 października 2017 r. w P. na ul. [...] prowadził samochód osobowy marki V. [...] o nr rej. [...], nie stosując się tym samym do decyzji Prezydenta Miasta Z. z dnia 23 września 2009 r., nr [...], o cofnięciu mu uprawnienia do kierowania pojazdami silnikowymi w zakresie kategorii „B”.

Sąd skazując oskarżonego, na podstawie art. 180a k.k. wymierzył mu karę grzywny w wysokości 50 stawek dziennych, w wymiarze 40 zł każda oraz na podstawie art. 42 § 1a pkt 1 k.k. orzekł zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 2 lat.

Rozstrzygnięcie to uprawomocniło się w dniu 5 stycznia 2018 r. bez zaskarżenia.

Od powyższego prawomocnego orzeczenia kasację w trybie art. 521 § 1 k.p.k. wniósł Minister Sprawiedliwości-Prokurator Generalny, zarzucając przedmiotowemu wyrokowi „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego, to jest art. 343 § 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 1 k.p.k., polegające na uwzględnieniu dołączonego do aktu oskarżenia wadliwie sformułowanego wniosku prokuratora o skazanie K. K. bez przeprowadzenia rozprawy, za popełnienie przestępstwa z art. 180a k.k. i wydaniu wyroku zgodnego z tym wnioskiem, skutkującego rażącym naruszeniem przepisu prawa materialnego, to jest art. 42 § 1a k.k., polegającym na orzeczeniu środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 2 lat, w przypadku, gdy ustawa nie przewiduje ograniczenia stosowania tego środka do pojazdów mechanicznych określonego rodzaju.”

Podnosząc powyższy zarzut, Minister Sprawiedliwości-Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 523 § 1 k.p.k. kasacja może być wniesiona wyłącznie z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć wpływ na treść orzeczenia. Ograniczenie to ma zastosowanie także w odniesieniu do kasacji wnoszonych przez Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego. *Lege non distinguente*, kryterium „rażącego” charakteru zarzucanego w kasacji naruszenia prawa odnosi się zarówno do prawa procesowego jak i materialnego.

W kasacji zarzucono, że orzeczony w zaskarżonym wyroku środek karny na podstawie art. 42 § 1a pkt 1 k.k. w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych został odniesiony wyłącznie do ruchu lądowego, gdy

tymczasem ustawa nie wprowadza takiego ograniczenia, rozciągając ten zakaz także na ruch wodny i powietrzny. Niewątpliwie takie orzeczenie sądu stanowi naruszenie prawa karnego materialnego, w kasacji nie wykazano wszakże, na czym miałyby polegać rażący charakter tego naruszenia. Taki charakter owego naruszenia nie jest oczywisty, zważywszy na fakt, że w aktach sprawy brak jest jakichkolwiek informacji, z których należałoby wnosić, że ograniczenie skazanemu możliwości poruszania się pojazdami mechanicznymi w ruchu wodnym lub powietrznym miałoby realnie pełnić jakąkolwiek funkcję represyjną czy prewencyjną. Nie bez znaczenia jest także fakt, że zaskarżony wyrok został wydany w trybie konsensualnym (art. 335 k.p.k.), zaś zawężenie zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych do ruchu lądowego znalazło się już we wniosku prokuratora złożonym w trybie art. 335 § 1 k.p.k. Wyrok sądu nie został także zakwestionowany przez oskarżyciela publicznego.

Jak wskazał to Sąd Najwyższy, kryterium rażącego charakteru naruszenia prawa należy oceniać w szerszym kontekście, także kosztów generowanych przez ewentualne ponowne prowadzenie sprawy w kontekście celów kontroli kasacyjnej oraz innych konsekwencji ewentualnego uchylecia zaskarżonego wyroku. W wyroku SN z dnia 5 grudnia 2018 r. (sygn.. akt II KK 117/18) stwierdzono, że „(t)ermin „rażące” naruszenie prawa nie może być interpretowany w sposób abstrakcyjny, ale w każdym przypadku musi być odnoszony do realiów konkretnej sprawy. To w kontekście okoliczności faktycznych danej sprawy określone odstępstwo od obowiązujących przepisów prawa nabiera charakteru rażącego ich naruszenia. Istotna jest także wykładnia funkcjonalna - konsekwencją stwierdzenia rażącego naruszenia prawa, które mogło mieć istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia powinno być uchylenie prawomocnego orzeczenia. Podzielić należy zapatrywania Sądu Najwyższego wyrażone w postanowieniu z dnia 28 lutego 2018 r., IV KK 214/17, iż „rażące naruszenie prawa, mogące mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, zachodzi wówczas, gdy jest ono niewątpliwe i oczywiste, przy czym chodzi tutaj nie tyle o łatwość stwierdzenia danego uchybienia, ile o jego rangę i natężenie stopnia nieprawidłowości oraz zasadniczy (hipotetyczny, zaś w odniesieniu do naruszenia przepisu prawa materialnego realny) wpływ tego uchybienia na treść orzeczenia odwoławczego” oraz w postanowieniu z dnia

20 lutego 2018 r., V KK 393/17, że: „o rażącym naruszeniu prawa można mówić tylko w odniesieniu do jego bardzo poważnego naruszenia, zbliżonego w swojej randze do bezwzględnej przyczyny odwoławczej”.

Ta właśnie funkcjonalna wykładnia nakazuje przyjąć, za rażące naruszenie prawa to takie, które wyklucza pozostawienie danego wyroku w obrocie prawnym bowiem miałyby to charakter oczywistej niesprawiedliwości. Nie bez powodu ustawodawca zawęził wydanie przez Sąd Najwyższy wyroku kasatoryjnego wyłącznie do tych przypadków. Stabilność prawomocnych rozstrzygnięć jest bowiem ważną wartością konstytucyjną, bezpośrednio zakorzoną w fundamentalnej zasadzie zaufania obywatela do państwa. Ocena ewentualnej ingerencji w prawomocne rozstrzygnięcie sądowe, nawet obarczone określonymi błędami, musi być także rozważana w perspektywie konsekwencji, jakie mogą wynikać z uchylenia tego rozstrzygnięcia - także w perspektywie realizacji celów prawa karnego, zasady sprawności procesu karnego oraz określonych kosztów społecznych i ekonomicznych. Ta funkcjonalna perspektywa wyznacza dopiero treść terminu „rażące” naruszenie prawa w odniesieniu do konkretnej sprawy.

W sprawie będącej przedmiotem rozpoznania, zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych został orzeczony w wymiarze 2 lat. Mając na względzie kilkunastomiesięczne już wykonywanie tego zakazu przez skazanego, ewentualne konsekwencje ponownego orzeczenia tego zakazu obejmującego także ruch wodny i powietrzny, w praktyce będą dotyczyć kilku miesięcy (mając na względzie konieczność zaliczenia wcześniejszego okresu wykonywania środka karnego). Także w tej perspektywie naruszenie prawa procesowego, jakim było wadliwe zaakceptowanie wniosku prokuratora przez sąd nie wydaje się być naruszeniem rażącym, jak wymaga tego art. 523 § 1 zd. 1 k.p.k.

[aw]